

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

**МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ**

«Економіка та управління виробництвом»

спеціальність 185 Нафтогазова інженерія та технології

Дніпро
2019

Методичне забезпечення практичних занять з дисципліни «Економіка та управління виробництвом» для бакалаврів спеціальності 185 Нафтогазова інженерія та технології / Упоряд.: О.Г. Вагонова – Д. : НТУ «Дніпровська політехніка», 2019. – 10 с.

Упорядник:
О.Г. Вагонова

Тема «Основні засоби виробництва та підвищення ефективності їх використання».

Питання для практичної роботи.

1. Організація обліку та оцінка основних фондів.
2. Показники ефективності використання основних фондів.
3. Види зносу основних виробничих фондів. Амортизація. Методи нарахування амортизаційних відрахувань.
4. Шляхи відтворення основних виробничих фондів.

Питання для самоконтролю.

1. Позначте економічну сутність основних засобів виробництва, наведіть їх систематизацію. Розкрийте види структур основних фондів, наведіть приклади.
2. Поясніть форми організації обліку основних засобів виробництва та наведіть розрахунок видів їх вартості.
3. Позначте та наведіть розрахунок показників ефективності використання основних фондів, сплануйте та поясніть шляхи поліпшення їх використання.
4. Розкрийте сутність видів зносу основних виробничих фондів, поясніть необхідність процесу «амортизація» та аналітично визначте розрахунок амортизаційних відрахувань.
5. Назвіть основні виробничі фактори, що впливають на ступінь зносу фондів, та поясніть форми відтворення основних виробничих засобів.

Тема «Оборотні засоби виробництва та покращення їх використання».

Питання для практичної роботи

1. Кругообіг, стадії кругообігу оборотних фондів.
2. Нормування оборотних коштів.
3. Показники ефективності використання оборотних засобів, шляхи покращення використання оборотних фондів.

Питання для самоконтролю.

1. Позначте економічну сутність оборотних фондів, визначте склад, наведіть приклади можливої їх систематизації та структури.
2. Визначте та розкрийте сутність джерел формування та поповнення оборотних фондів.
3. Графічно позначте кругообіг оборотних фондів та поясніть сутність його стадій.
4. Розкрийте сутність процесу нормування оборотних фондів.

5. Охарактеризуйте показники ефективності використання оборотних фондів, наведіть розрахунок та розробіть шляхи поліпшення їх використання.

6. Порівняйте між собою головні признаки основних та оборотних засобів виробництва підприємства.

Тема «Планування персоналу, оплати та продуктивності праці».

Питання для практичної роботи.

1. Якісно-кількісне планування персоналу.
2. Продуктивність праці робітника, шляхи її підвищення.
3. Форми та системи оплати праці.
4. Склад та структура заробітної плати.

Питання для самоконтролю.

1. Розкрийте сутність якісного та кількісного планування персоналу різних категорій. Охарактеризуйте категорію «явочний та списковий» склад робітників.

2. Наведіть методи визначення явочного складу робочих з відрядною (змінна категорія робітників) та почасовою (умовно-постійна категорія робітників) оплатою праці. На підставі чого визначається кількість інженерно-технічних робітників.

3. Поясніть послідовність та розрахуйте спискову чисельність персоналу при неперервному та перервному режиму роботи підприємства.

4. Наведіть розрахунок коефіцієнту спискового складу при неперервному та перервному режиму роботи підприємства, п'яти та шестиденному робочому тижні працівника.

5. Визначте розрахунок продуктивності праці персоналу різних категорій, поясніть особливість її розрахунку для різних часових періодів, розробіть та охарактеризуйте шляхи підвищення продуктивності праці.

6. Розкрийте сутність нарахування заробітної плати при прямій індивідуальній та бригадній відрядних системах, відрядно-преміальній та акордній системах оплати труда.

7. Розкрийте сутність нарахування заробітної плати при простій почасовій, почасово-преміальній та окладній системах оплати труда.

Тема «Витрати виробництва та собівартість продукції».

Питання для практичної роботи.

1. Сутність економічних витрат, види собівартості.
2. Склад собівартості.
3. Чинники впливу на рівень собівартості та напрямки зниження витрат на продукцію підприємства.

Питання для самоконтролю.

1. Позначте сутність економічних витрат виробництва, розкрийте різницю між витратами на продукцію та її собівартістю, наведіть формулу її розрахунку. Охарактеризуйте види витрат та види собівартості.

2. Поясніть сутність кошторису витрат на виробництво та калькуляції собівартості продукції. Здійсніть типове групування витрат по калькуляційним статтям.

3. Визначте та розкрийте фактори впливу на рівень собівартості продукції, розробіть та охарактеризуйте напрямки зниження економічних витрат на продукцію.

Тема «Економічні результати і ефективність виробництва».

Питання для практичної роботи.

1. Вартісна оцінка продукції підприємства.

2. Економічний склад прибутку, джерела його формування.

3. Основні напрямки використання прибутку.

4. Рентабельність виробництва та рентабельність випуску продукції, шляхи підвищення рентабельності.

Питання для самоконтролю.

1. Розкрийте сутність вартісної оцінки продукції підприємства.

2. Розкрийте економічний зміст та складові валового доходу, наведіть розрахунок доходу.

3. Розкрийте економічний зміст прибутку, поясніть різницю між доходом та прибутком. Наведіть розрахунок прибутку.

4. Поясніть економічний зміст прибутку, охарактеризуйте види прибутку та їх визначення.

5. Позначте джерела формування прибутку та розробіть основні напрямки використання прибутку.

6. Розкрийте економічний зміст рентабельності виробництва та рентабельності випуску продукції, поясніть їх визначення при різних видах прибутку. Сплануйте напрямки підвищення рівня рентабельності виробництва та випуску продукції.

Тема «Інвестиційні витрати та їх ефективність».

Питання для практичної роботи.

1. Інвестицій та інвестиційна діяльність.

2. Оцінка економічної ефективності інвестицій за критерієм «чиста теперішня вартість (NPV)».

3. Оцінка економічної ефективності інвестицій за критерієм «внутрішня норма рентабельності (IRR)».

4. Оцінка економічної ефективності інвестицій за критерієм «індекс прибутковості (PI)».

5. Оцінка економічної ефективності інвестицій за критерієм «період окупності (РР)».

Питання для самоконтролю.

1. Поясніть економічну сутність інвестицій, охарактеризуйте інвестиційну діяльність на підприємстві.
2. Наведіть можливу класифікацію інвестицій, визначте джерела фінансування інвестицій.
3. Охарактеризуйте оцінку ефективності інвестицій.

Тема «Планування виробництва і реалізації продукції».

Питання для практичної роботи.

1. Організація виробничих процесів як складова управління підприємством.
2. Формування бригадної форми організації праці.
3. Планування як функція управління виробництвом.
4. Формування виробничої програми підприємства.
5. Планування собівартості продукції.
6. Планування прибутку та рентабельності виробництва.

Питання для самоконтролю.

1. Охарактеризуйте особливості організації виробничих процесів на підприємствах нафти і газу.
2. Охарактеризуйте бригадну форму організації праці та її особливості на підприємствах нафтогазової галузі.
3. Визначте сутність планування як функції управління, зміст, цілі та принципи планування та управління.
4. Охарактеризуйте зміст і показники виробничої програми підприємств.
5. Поясніть, в чому полягає планування собівартості продукції.
6. Поясніть, в чому полягає планування прибутку та рентабельності виробництва.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. Івано-Франківськ. ІФНТУНГ. 2012. 197 с.
2. Економіка підприємства: навч. посіб., практикум / Я.С. Витвицький, У.Я. Витвицька, Н.О. Гавадзин, Р.Р. Зелінський ; В.П. Петренко. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ. 2016. 306 с.
3. Горпинич О.В. Тлумачний українсько-англійський словник економічних термінів і термінологічних словосполучень : довід посіб. М-во освіти і науки України. Нац. гірн. ун-т. Д. : НГУ. 2016. 74 с.
4. Планування і контроль на підприємстві: практикум / Б.В. Гречаник, Ю.В. Буй, І.В. Мельничук, М.Д. Федішин. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ.

2016. 207 с.

5. Шаповал В.А., Горпинич О.В. Економіка гірничого підприємства: навч. посіб. М-во освіти і науки України. Нац. гірн. ун-т. Д.: НГУ. 2017. 204 с.

6. Кравчук Р.С. Економіка підприємства: методичні вказівки для виконання розрахункових робіт. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2018. 47 с.

7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка: методичні вказівки для сам. вивчення дисципліни. Івано-Франківськ. ІФНТУНГ. 2018. 190 с.

8. Кузьмин, В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка: практикум. Івано-Франківськ. ІФНТУНГ. 2019. 51 с.

9. Кулик Т.П. Організація, планування і управління виробництвом: навч. посіб. Івано-Франківськ. ІФНТУНГ. 2019. 232 с.

10. Перевозова І.В., Даляк Н.А. Управління витратами в підприємстві: методичні вказівки для сам. та дист. вивч. дисц. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ. 2019. 32 с.

11. Федорович І.В., Кравчук Р.С. Організація і планування виробничо-комерційної діяльності: методичні вказівки для виконання розрахункових робіт. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2019. 33 с.